

S a m a n t a K i n g

IZBOR

Prevela
Eli Gilić

■ Laguna ■

Naslov originala

Samantha King

THE CHOICE

Copyright © 2017 by Samantha King

First published in Great Britain in 2017 by Piatkus, an imprint of Little, Brown Book Group.

This edition published in 2017 by Piatkus.

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Pole, Hani i Rafi – vi ste moj svet.

*Jer u tom spavanju smrtnom, kakvi bi snovi mogli doći.**

Vilijam Šekspir
Hamlet, treći čin, prva scena

* Preveli Živojin Simić i Sima Pandurović. (Prim. prev.)

PROLOG

Kovrdže moje ćerke su riđe. Tanane svilenkaste niti sijaju na jutarnjoj svetlosti dok se vijore sve dalje od ruku kojima mlataram. Ukopana sam u mestu dok gledam kako lebde kao plameni oblak. Ne posežem za njenom kosom – već za telom koje je poletelo unazad, usporeni snimak koji će mi se urezati u mozak – ali uzalud izmahujem rukama, grabeći samo suvi letnji vazduh dok pokušavam da zaustavim njen pad, i hvatam samo poigravajuće pramičke bakarnih uvojaka, onih istih zbog kojih mi je dosađivala jer je htela da ih ošiša kako bi ih ispravila ne bi li izgledala manje slatko, zrelije.

Nikad neće izgledati zrelo; nikad neće odrasti.

Ta misao me prodrma duboko iznutra, odjek treska njenog tela o zemlju. Bacam se na baštensku stazu, ne obazirući se na udarac kolenima o beton od kojeg se kosti lome. Puzim i grebem, krčim put do nje ispod ružinih grmova. Drhtavim prstima kopam kamenitu zemlju, koža mi puca dok mah-nito pružam ruke ispred sebe. Kiselina mi gori u grlu od odvratnog vonja krvi na šakama i člancima. Mnogo krvi. Ramena samo što mi ne ispadnu iz ležišta koliko pružam

ruke i zarivam prste u oreol Anabeline kose, vrtim mekane uvojke oko prstiju kao da ću je time vezati za sebe. Naslanjam obraz na vlažnu zemlju i nadam se da ću i ja umreti.

Oslobađanje ne dolazi; umesto toga, mozak mi je zarobljen u petlji užasa i sećanja...

Anabel je sitna za svoj uzrast. Telo joj je krhko, noge iznenađujuće duge za devojčicu visoku jedva metar dvadeset, a ruke mršave. *Moje čačkalice*, kako ih zove. Na njoj je najbujnija kosa – lepa kruna neukrotivih riđih uvojaka nalik prozračnoj šećernoj vuni. Uvek sam mislila da Anabelina kosa odražava njenu ličnost: eteričnu, nemirnu, dok su joj usne uvek nesvesno izvijene u oduševljeni osmeh.

I Ejdanova kosa bi bila takva da me Dom pre devet meseci nije naterao da je skratim. Osećala sam se kao zločinac dok sam ga vodila kod brice u Glavnoj ulici pre prvog dana u novoj školi. Sećam se suza koje je pokušavao da sakrije iza enciklopedije, a kasnije i svojih suza kad mi je Anabel nestrljivo mahnula sa školske kapije i povukla svog dva minuta mlađeg brata preko bujnog travnjaka do velike zgrade od crvene opeke. Pogledala sam mnoštvo otmenih ljubičastih blejzera i srce mi se steglo zbog Ejdana kad je smeteno prešao rukom po kratkoj kosi.

Dom se žalio s pravom: brica je preterao i trebalo je da ga sprečim, ali predugo sam oklevala kad je rekao kako *svi* dečaci nose tako kratku kosu. Tešila sam se time da će to možda pomoći Ejdanu da se uklopi umesto da štrči. Najsiromašnija deca u pomodnoj školi: nisam smela ni da pomislim na ruganje kome će možda biti izvrgnuti bez obzira na to koliko je malo učenika u razredu i koliko je škola dobra. Dom je ipak pogrešio: blizanci su bili mnogo srećniji u državnoj školi sa

starim drugarima, decom koja ne očekuju ajfone i vaučere za časove skijanja kao poklon dobrodošlice na nečijem rođendanu. Ali izgubila sam tu, kao i većinu rasprava prošle godine, pogotovo kad je reč o blizancima.

Neverovatno su slični! – oduševljavale su se guvernante u sportskoj odeći pre nego što odjure na čas pilatesa.

Pa da, ali zapravo nisu. Moj sin se nije odvajao od mene i uvek je želeo da me drži za ruku što je moguće duže, dok me je ćerka stalno odbacivala jer je žudela da poleti visoko, da se vine u slobodu.

Jesi li zato njega izabrala? Zato što si mu bila potrebniija, zato što te je više voleo?

Bila sam potrebna i jednom i drugom detetu! Oboje su me voleli. I ja sam njih volela jednako.

Prljava zemlja mi grebe obraz dok mi se rasprava beskonačno, besciljno vrti po glavi; više nikad neću biti potrebna Anabeli, a Ejdan nikad ne bi priznao da mu treba majka. To mi je kazna zato što sam dozvolila da ubica uđe u našu kuću, što sam zaštitila stidljivog, slatkog, preterano obazrivog sina i dozvolila živahnoj ćerki, koja je uvek tražila pažnju i neustrašivo se suočavala sa životom, da otrči pravo u smrt.

„Ja ću, mama. Samo nastavi, odlično ti ide.“ Ejdan je pojurio prema ulaznim vratima čim se čulo zvono, ali podigla sam ruku da ga zaustavim.

„Sačekaj malo, mili. Znaš da ne volim da otvaraš neznancima.“

„Ko kaže da je neznanac?“, pitala je Anabel i skočila s kauča. „Možda je čika Maks. Rekao je da ima posebno iznenađenje za nas.“

„Uf.“ Prevrnula sam očima. „Samo sačekaj trenutak.“

Eto. Savršeno. Nesvesna tragedije koja je vrebala iza ugla, zlog uljeza koji je posmatrao našu bezbednu, običnu

porodicu, čak sam se osmehnula dok sam stavljala poslednju svećicu u plavi fondan povrh ogromne rođendanske torte u obliku bazena – deset ljubičastih za Anabel i deset crvenih za Ejdana. To će biti sjajan ukras na njihovoj zabavi pored bazena tog poslepodneva.

„Stižem!“, povikala sam, olizala ostatke fila s prstiju i požurila do vrata.

Ali Anabel je prva stigla. „Kladim se da je poštar – vidi tu džinovsku senku kroz staklo. Mora da nosi ogromnu gomilu poklona!“

„Nadam se da je jedan od njih novi X-boks“, rekao je moj sin opsednut igrama i stao pored sestre.

„Znaš da tvoj tata nije ljubitelj video-igara“, odvrtila sam, trudeći se da ne zvučim zajedljivo.

„Zato što uvek želi da pobedi i mrzi kad ga upucam“, odgovorio je Ejdan mudro i prevrnuo očima. Toliko je ličio na mene kad to uradi da sam ponovo prasnula u smeh.

Međutim, bilo je čudno jer je sledećih nekoliko trenuta-ka izgledalo kao da smo zakoračili u neku Ejdanovu igru s mnogo pucanja. Moja ćerka je bila dva koraka ispred mene. Otvorila je vrata i podigla pogled prema ogromnoj senci u maskirnoj uniformi i s fantomkom na glavi. Nije držao poklone. Zaklanjao je savršeno letnje jutro i još više se nadvio, pa zgrabio decu i odvuкао ih pored kuće u zadnje dvorište. Šakom u rukavici uperio je pištolj u njihova gotovo istovetna lica, maločas ozarena zbog rođendana, pa u moje na kojem se videla samo zgranutost.

„Izaberi jedno, kučko.“

Sad postoji samo tama.

PRVI DEO

PRVO POGLAVLJE

Tri meseca kasnije

Moj sin bi trebalo da se ošiša. Kosa mu pada preko očiju pa Ejdan viri kroz šiške kao nervozni glumac koji gleda publiku kroz prorez u zavesama pre nego što se usudi da stupi na pozornicu. Međutim, krije se samo od mene. Okreće glavu na drugu stranu kad god uđem u sobu, izvija vitko telo kad god pokušam da ga zagrlim. Prsti mi bride od žudnje za gotovo zaboravljenim dodirom Ejdanovih mlečnih, mekih obraza i obavijam ruke oko sebe da me ne bi bolele od teške praznine jer nemam nijedno dete koje bih grlila.

Trideset šest nedelja sam nosila blizance, naši otkucaji srca bili su trostruki odjeci jedni drugih, prvo iznutra a onda uz moje grudi dok sam hranila njihova majušna tela, kako fizički tako i emotivno, koža uz kožu. Vezivao nas je nevidljivi čvor uzajamne potrebe i ljubavi koji se učvršćivao prvih deset godina njihovog života. Sad je čvor pokidan i moje lepe devojčice više nema.

Anabel mi toliko nedostaje da mi deluje gotovo kao da je tu i očajnički se držim toga. Napustila sam ćerku u tom

užasnom trenutku; *nikad* je neću pustiti u svim trenucima što slede. Ali bol zbog gubitka parališe – mene, mog muža Doma i sina koji ne ume da se snađe u ovom svetu bez sestre bliznakinje.

Naslonjen na jedan kraj kauča, očiju prikovanih za nintendo u rukama, Ejdan izgleda kao da želi da nestane u okruženju. Primećujem da ponovo nosi iste farmerke i majicu, odeću koju sam mu kupila za proslavu desetog rođendana i pitam se kako može to da podnosi – kako mu sama tkanina ne ozleđuje kožu bolnim uspomenama. A možda je upravo to svrha: nosi istu odeću da podseti mamu na ono što je uradila. Deluje i znam da to zaslužujem, ali ipak mi izgleda... neočekivano.

Nisam sasvim sigurna šta sam očekivala; samo ne ovo... ovu *prazninu* nečujnih optužbi. Ejdan nikad nije bio okrutan; nežan je i brižan. Sećam se kako sam ga satima grlila kad je naša mačka Disko pregažena, milovala kosu tog trogodišnjeg deteta koje je drhtalo u mojim rukama dok ga je Anabel radoznalo tapšala po šaci i gledala me nesigurno, puna pitanja koja nije umela da izrazi. Napokon su njegove suze presušile i sklupčao se uz nju, a ona se ponovo osmehnula.

Samo je Ejdan uspeo da Anabeli izmami osmeh kad je nisu izabrali za glavnu ulogu u školskoj priredbi ili kad je propustila plivačko takmičenje zbog prehlade. Obožavao ju je onoliko koliko sad očigledno mene mrzi. Ne, mržnja je previše snažna, previše *aktivna*. Naprosto više ne postojim za njega, a i on jedva da postoji. Uvek je bio Anabelina senka, ali sad je sopstvena sen, neusidren bez bliznakinje koja se sklupčala oko njega u materici, obavijala oko njegovog tela kao beba i čvrsto se držala za brata do kraja prekratkog života.

Moji voljeni izuzetni blizanci.

Uvek su bili nerazdvojni i kad god pogledam Ejdana, vidim Anabelino lice. Razgovarala bih s njim – *žudim* za tim – ali reči ne dolaze, a ionako znam da mi ne bi odgovorio. *Ejdane, mnogo mi je žao, mili*. Izvinjenje – tako neprikladno – ispunjava mi um i pulsira u svim nervnim završecima. Čini mi se da je to jedino što govorim u poslednje vreme, ali to radim samo u svojoj glavi; reči mi nikad ne izlaze iz usta.

Nije mi potreban doktor da bih znala kako sam ostala bez glasa zbog posttraumatskog stresa. *Selektivni gubitak glasa* – taj izraz se probija prema meni s predavanja na fakultetu pre toliko godina. Znam da to objašnjava moje ćutanje, kao i da je trauma izazvala anksiozni poremećaj, zbog čega sam izgubila sećanja – zajedno s apetitom, snagom, fizičkim nadražajima...

Znam sve to, ali bespomoćna sam da bilo šta promeninim. Svakog dana mi se čini da koračam kroz oblake; sve je izmagličasto, umrtvljeno. Sve osim mojih osećanja; ona nikad nisu bila tako snažna. Stalno ih beležim na zamišljenoj tabli u glavi – bilo šta da bih zadržala bilo kakvu vezu sa stvarnošću, da zadržim neki osećaj same sebe. Već mi se čini da sam delom iščezla.

Ta tabla. Sad mi je gotovo svakog dana u glavi, na njenoj sjajnoj površini ispisane su svakojake beleške, dijagrami i primedbe. Moja lična beležnica. Oči su mi napregnute, kratkovide, ali nije mi teško da zamislim staru tablu s faksa ispred koje stoji lepi Šejmus Džekson, koji je postao profesor pošto nije uspeo kao glumac. Nagađam da je to očekivano; mnogo sati sam zurila i u nju i u njega.

Šejmus Džekson. Godinama nisam pomislila na profesora, ali sad mi njegov milozvučni glas sa škotskim naglaskom

odzvanja u glavi. Za današnje zamišljeno predavanje, moja sećanja iznedrila su lik Šejmusa, koji je tražio da ga zovemo Šej. Zauzeo je uobičajeni stav razmaknutih nogu dok teatralno žvrlja crtež mozga posle teških trauma – rastrkane neurotransmitere i ostalo. Podbočen, Šej je od suvoparnog objašnjenja ispleo dramatičnu priču: posle traume, preterano nadražena amigdala može da ostane „zaglavljena u reakciji ’bori se ili beži’, narode, neretko potpuno parališući nečiju sposobnost govora“. Dramska pauza pa nastavlja: „Preterana strepnja ili trauma *toliko* mogu povećati utisak opasnosti da amigdala u suštini, kao kratak spoj, stvara stalno prisutni osećaj opasnosti koji, prosto rečeno, natera čoveka da se jednostavno *zatvori*.“

Da, razumem svoje ćutanje, ali mrzim ga. Mrzim što se sećam predavanja koja sam pohađala dok sam bila gotovo tinejdžerka, a ne mogu da se setim šta se desilo u mom zadnjem dvorištu u jutro desetog rođendana blizanaca, dana koji nam je svima zauvek potpuno promenio život. Sećam se Šejovih prodornih plavih očiju, ali isparile su pojedinosti ćerkinog ubistva – poslednji trenuci njenog dragocenog života. Takav je paradoks mozga; a ljudi uvek misle da je srce komplikovano.

Nisam ni shvatala da sam obraćala toliko pažnje na Šeja. Proveli smo samo jednu zabranjenu nedelju zajedno (*Veza sa studentkinjom je profsorski okidač za samouništenje*), ali sećam se svake reči onoga čemu me je učio. Mada ih se sećam tek sad, u najgorem trenutku života. Ostala sam bez voljene ćerke – još je gore, napustila sam je – i to mi je neshvatljivo.

Izaberi jedno, kučko.

Zašto bi me bilo ko primorao na takav izbor? Podseća na onaj stari film s Meril Strip zbog kojeg smo cimerka i ja ronile suze kišnim nedeljnim poslepodnevima. *Sofjin izbor*

– tako se zove. Ali ovo nije film; ovo je moj *život*. Kako se iko usudio da mi to uradi – da to uradi mojoj ćerki?

Ljutnja. Evo je ponovo. Naučila sam da joj se ne suprotstavljam. Umesto toga, podsvesno je beležim na tabli u glavi i puštam da ponovo izroni Šejova mudrost: „Bes može obuzeti mnoge ožalošćene, narode. Nemojte pogrešno verovati da je patnja pasivno iskustvo.“

Instinktivno znam da se moj um štiti time što isključuje sve što mi je policija sigurno rekla o ubici; trauma zbog Anabelinog gubitka spustila je kapak u mom mozgu i bez obzira na to koliko se trudila da se setim tog užasnog dana, tih strašnih trenutaka, izviru samo zbrkani odlomci. Ali, iskreno govoreći, nisam uzrujana zbog toga ko je to uradio ili čak *zašto* mi je oduzeo glas zajedno sa sposobnošću da spavam, razmišljam pa čak i da se krećem mnogo. Nisam zaglavljena u šoku zbog *njegove* krivice, već zbog *svoje*.

Po hiljaditi put pokušavam da nađem smisao u tome. Znači li to da više volim Ejdana jer sam njega *spasla*? Ili sam više volela Anabel jer sam nju *izabrala*? Oni su blizanci; zaklela sam se da ću ih voleti jednako, da nijednom neću biti naklonjenija. Dakle, šta mi je bilo u glavi? Jesam li žrtvovala Anabel zarad njenog brata? Ili sam je spasla muka življenja u ovom mračnom mestu u kojem nas troje lebdimo poput senki, nečujno se šunjamo oko zjapeće rupe u životima, zajedno iako više nismo porodica?

Nema odgovora; mozak mi je zatvorena knjiga.

Dom se pretvorio u glečer ravnodušnog mira i znam da sam njemu prepustila razgovore s policijom, advokatima, novinarima, komšijama... Nikad me nije krivio – i nijednom nije rekao Ejdanu da sam ja kriva, bar ja nisam čula da je to kazao. Znam da neće okrenuti našeg sina protiv mene; neće ga terati da bira roditelja, kao što sam ja morala da izaberem

dete. Vatreno smo se raspravljali o školi u koju će blizanci ići, ali te zađevice su odavno zaboravljene.

Život naprosto teče dalje – isto iako se sve promeni-
lo. Živimo u istoj udobnoj kući, u istoj mirnoj ulici u selu
Hempton, imamo iste navike: škola, vannastavne aktivnosti,
domaći zadaci, Ejdan se i dalje druži s Džasperom. Ali više
ne izlazim iz kuće. Stalno gledam sina i muža kako nemirno
idu iz jedne sobe u drugu jer ne mogu da se skrase. Zure kroz
mene, praveći se da su zauzeti svakodnevnim poslovima dok
lebdim kao avet na rubu njihovih života. Ne mogu da govo-
rim, jedva uspevam da spavam i ne znam kako da gledam
napred: čini mi se da se samo osvrćem i pitam: *Kako li sam
dospela ovde? Zašto se takav užas dogodio?*

Dom ne podiže pogled s laptopa, a Ejdan pilji u igricu. Ne
primećuju me. Zbog toga gledam Doma, zaista ga posma-
tram, čoveka koga sam mnogo volela, ali koji *mene* više ne
može ni da pogleda. Lice mu je naborano jer se mršti. Zar
nije bio krupniji? Je li smršao? Poslednje nedelje i meseci
pali su mu teško koliko i meni, znam to. Lice mu je upalo,
izgleda očajnički iscrpljeno, a plave oči su mu staklaste.

Tad primećujem borice u uglu njegovih očiju, i to me
vraća u trenutak kad sam ga prvi put videla.

DRUGO POGLAVLJE

„Ispašće ti oči ako se još izbečiš.“

„Molim?“ Pocrvenela sam kad sam primetila visokog lepog mladića naslonjenog na policu s knjigama autora čija prezimena počinju od slova A do C u odeljku o serijskim ubicama. Plave oči bile su mu prikovane za mene. Imala sam osećaj da me je već neko vreme posmatrao.

„Nisi trepnula bar tri minuta. Pokušavaš li da oboriš neki rekord? Ili si samo lepo čudo prirode? Inače, ja sam Dom. Dominik Kasl. A ti si...?“

„Veoma uvređena. Čudo? Baš ti hvala.“ Upadljivo sam pogledala na sat iako je časovnik stajao na zidu ispred nas. „Biblioteka se uskoro zatvara. Trebalo bi da krenem.“

„Iako mi nisi rekla ni kako se zoveš? Ali kako da raširim vest o tvom izuzetnom daru ako ne znam ko si? I rekao sam da si lepa, za slučaj da nisi čula. Zato nemoj da bežiš. Ne ujedam. Ukoliko to ne tražiš.“

Prišao je stolu za kojim sam poslednja dva sata zuri-la u udžbenike iz psihologije, mada sam zapravo uhodila Šeja. Zatim je izvukao stolicu i seo pored mene, široko se

osmehujući dok je prekrštao ruke iza glave. Crna majica napela mu se preko širokih grudi i osetila sam kako mi se potiljak ježi.

„Molim?“, pitala sam iako sam ga dobro čula.

„Rekao sam da mi je drago što smo se upoznali, Madlen Hartli.“ Pružio mi je krupnu šaku.

Vrelina mi je prostrujala telom, već zagrejanom zbog tople večeri. Ceo London je ključao zbog vlažnog vrućeg talasa kasnog leta i žudela sam za svežim, hladnjikavim jesenjim danima koji su se svakako bližili. Htela sam da zamenim japanke s kristalčićima mekim antilopskim čizmama i čipkaste majice udobnim džemperima; želela sam da se leto završi i da ostavim studentske dane za sobom.

„Otkud...? Oh.“

Odustao je od rukovanja pošto nisam obraćala pažnju na njegovu ispruženu ruku pa je podigao moja skripta o Dečjoj psihologiji i polako prešao palcem po nalepnici s imenom. Prsti su mu bili tanki i preplanuli; zapitala sam se kakav li je njihov dodir.

„Jesi li Madlen, Medi ili, uf, samo Med*?“, pitao je i ponovo se široko osmehnuo. Izvio je telo kako bi nogama obuhvatio moje, zarobivši me na stolici.

„Zavisi.“

Krajičkom oka sam spazila iznenadni pokret i pogledala Šeja. Nije progovorio sa mnom cela tri dana, a pripreme za ponovno polaganje ispita počinju u ponedeljak. Biće mi izuzetno neprijatno da sedim u maloj učionici s njim i samo još dvoje studenata koji su, kao i ja, morali ponovo da polažu poslednji ispit. Po stoti put sam poželela da sam manje sanjarila o profesoru i više učila za završne ispite. Onda bih diplomirala, upisala pedagoški kurs i...

* Engl.: *mad* – besna, luda. (Prim. prev.)

„Od čega zavisi?“, pitao je Dom i pružio ruku kako bi mi blago štipnuo bradu vrućim, hrapavim prstima, nateravši me da se okrenem prema njemu.

Namerno sam zatvorila oči, odolevajući toj zapovesti da ga pogledam, ali slika njegovih tamnih obrva i izraženih jagodica ostala mi je urezana iza kapaka. Bio je previše drzak; verovatno mi se smejao zato što sam tako smotana i stidljiva. *Dodavola*. Uz veliki napor sam otvorila oči. Nisam htela da primeti kako me njegova blizina zbunjuje.

„Pa, mama me je zvala Madlen, uglavnom kad me je grdila. Cimerka me zove Meds. Inače sam samo obična stara Medi.“

„Nema ničeg običnog u vezi s tobom, Medi.“

„Nisam lovila komplimente.“ Hrabro sam mu uzvratila pogled iako sam osetila da crvenim.

„A kako te *on* zove? Tvoj dečko?“ Otresito je klimnuo glavom prema Šeju.

„Nije mi dečko nego profesor psihologije, kad već moraš da znaš. Mada te se ne tiče.“

„Ah, shvatam.“ Dubok glas mu je smekšao, a krupnim šakama je uhvatio moje i iznenađujuće nežno ih stisnuo.

„Šta *shvataš*?“

„Ma, ništa naročito. Samo da on gubi. A ja sam svakako na dobitku.“

Kad se osmehnuo, oko plavih očiju su mu se napravile jedva primetne seksi borice. Ne znam zašto, ali to me je iznerviralo; nisam htela da me šarmira taj krupni, preterano samouvereni mladić, koji mi nepozvano zalazi u lični prostor. Istrgla sam ruke.

„Nisam ničija da bi me izgubio. *Niti* dobio. Nisam predmet koji jedan muškarac dodaje drugome. A za slučaj da *nisi* primetio, ovo je univerzitetska biblioteka. Znaš, za pozajmljivanje knjiga, a ne, ovaj, devojaka.“

Bila sam otresita, ali mahom zato što sam se naljutila na sebe jer mi je nagoveštaj njegove posesivnosti delovao nastrano uzbudljivo. Gledala sam kako moj otac gotovo čitavog života vodi glavnu reč i kako je posle njegove smrti mama bespomoćno lutala bez muža koji bi joj dao identitet. Ne privlače me dominantni muškarci koji vole da kontrolišu, a Dom mi je delovao upravo tako. Zbunili su me leptirići koji su mi zalepršali u stomaku zbog njegove nadmenosti, pa sam stoga bila neuobičajeno nabusita.

„Čak ni kratkoročne pozajmice? Šteta. Onda bi bilo bolje da pogledam neke udžbenike. Mada nisu ni približno fascinantni niti lepi.“ Nakrivio je glavu i izvio obrvu.

„Aha, očigledno si došao ovamo da učiš.“ Značajno sam pogledala njegov prazan sto pa se ponovo zagledala u svoje udžbenike.

„Inače, imaš divnu kosu.“ Uhvatio je jedan pramen i pomilovao ga.

Otresito sam ga povukla nazad. „Zar te niko nije naučio da prvo lepo pitaš pa tek onda diraš?“

„Jesi li prirodna ridokosa?“, pitao je, ne obazirući se na moju mrzovolju.

„Zlatnoplava, zapravo. U svakom slučaju, verovatno ću se ošišati.“ Vrtela sam dugi pramen oko prsta, uveravajući sebe da ne oćijukam već da sam druželjubiva. Učtiva. Ništa više od toga.

„Nemoj. Lepo ti stoji duga kosa.“

„Nisam tražila tvoju dozvolu“, odvratila sam i isturila bradu. „Slučajno mnogo trčim i kosa mi smeta. Previše je gusta pa mi je vruće. To je sve.“

„U dobroj si formi, to vidim. Znači da imamo još nešto zajedničko osim dogovaranja gde ćemo posetiti petkom uveče.“

Obrazi su mi usplamteli kad mi je drsko prešao pogledom preko bele ciganske suknje i tirkizne bluze bez rukava. Došlo mi je da se obgrlim kako bih pokrila blede ruke koje nikad ne potamne bez obzira na to koliko sati smo Gabrijela i ja ležale na majušnoj terasi našeg iznajmljenog stana na prvom spratu u Kiju, izvijenih tela kako bismo uhvatile poslednji zrak sunca, žudeći da nam bleđa koža postane zlatnosmeđa. Njene duge mršave noge bar su poprimile nijansu ružičaste koja podseća na tofu, a ja sam dobila samo pegav nos i bolna roze kolena iako sam se celog letnjeg raspusta sunčala umešto da učim. *Bar sam prilično vitka zbog trčanja*, pomislila sam i smeteno povukla rub suknje jer sam videla da mi Dom odmerava noge.

„Zar nemaš nešto korisno da radiš? Možda nekoliko sklekova ili da se diviš trbušnjacima u ogledalu?“ Frknula sam i prevrnula očima.

„Pa, trebalo bi da napišem esej o ekonomskim posledicama globalizacije. *Valjda* bih mogao da se posvetim tome.“ Zavalo se na stolicu, uživajući u mojoj reakciji.

„Oh.“

„Pusti da pogodim. Mislila si da sam budući nastavnik fizičkog, zar ne?“

„Ne, samo sam pomislila... Nisam očekivala...“ Napregla sam mozak ne bih li smislila neko opravdanje, ali ništa mi nije padalo na pamet.

„Trenutno završavam kurs praktičnih poslovnih veština pošto sam diplomirao poslovne studije. Prvo pravilo sudara s Dominikom Kaslom? Očekuj neočekivano.“

Nisam mogla da verujem da je to rekao; trebalo je da mu se nasmejem u lice. Ali nisam to učinila. Bila sam mlada. Povodljiva. Progutala sam svaku reč.

„Ovaj, ko je pomenuo *sudar*?“ Nisam uspela da sakrijem koliko sam usplahirena.

„Ovo *jeste* naš prvi sudar, zar ne? Veoma dobro čitam ljude. Pogotovo bujne zlatnoplave devojke s krupnim plavim očima i slatkim pegavim nosom. Uglavnom ne tumačim znake pogrešno.“

„Bujna!“ Prostrelila sam ga pogledom. „I *nisam* ti davala nikakve znake.“

„O, jesi, Medi. Tvoje telo odašilje svakojake uzbuđljive signale. Samo još nisu doprli do tvog mozga. Ali dopreće.“ Nagnuo se prema meni i u glavi mi se rodila fantazija kako me tim snažnim rukama podiže sa stolice, prebacuje preko ramena i nosi prema zalasku sunca.

Šej je prošao pored nas; nisam čak ni podigla pogled.

TREĆE POGLAVLJE

Posle tog prvog susreta u biblioteci, Dom i ja smo zajedno provodili gotovo svaki dan – kao i većinu noći – u veoma maloj tavanској sobi otmene četvorospratne džordžijanske kuće na Ričmond hilu u kojoj je stanovao pošto je šarmirao stanodavca da mu smanji kiriju. Srećno smo traćili vreme ležeći na njegovom uskom krevetu, pričajući do kasno u noć. Udžbenici su mu bili uredno poslagani na jednom noćnom stoćiću, a sveće i vino na drugom. On je prvi ćovek koga sam upoznala koji je, kao i ja, ostao bez oba roditelja. Ne govorim mnogo o tome, ali lako sam se otvorila pred njim. Znao je taćno šta hoću da kaćem kad sam opisala svoj ćivot kao hod po zategnutom konopcu bez sigurnosne mreće u vidu roditelja da me uhvati ako padnem. On je prvi mućkarac koji me je stvarno slućao, ćto me je općinilo.

Iako je Dom samo godinu dana stariji od mene, delovao je zrelije, a to je bilo zavodljivo koliko i njegovo jako telo i prodorne plave oći koje nisu skretale s mog lica dok sam pričala. O tome kako sam poćela da trćim kad me je cimerka izazvala da ućestvujem u polumaratonu; o tome kako

sam poževela da postanem nastavnica dok sam učila dečju psihologiju; o tome kako su mi roditelji bili toliko uzdržani i opsednuti karijerom da sam žudela da jednog dana imam srećniju porodicu. Očekivala sam da će i on istrčati polumaraton – što dalje od mene – kad je to čuo. Za početak, mislila sam da je serijski vetropir koji će dobiti ospice pri samom pomenu reči „ozbiljna veza“. Iznenadila sam se što je setno rekao da želi porodicu, ali tad je priznao ponešto o svom odrastanju.

„Iskreno žalim samo što moji roditelji nisu dočekali da vide kako sam diplomirao. Rak je izabrao najgori trenutak. Umrli su pre nego što su videli da sam postao čovek. Nema mnogo dece iz našeg starog kraja koja se upišu na fakultet. Većina ne završi čak ni srednju školu. Moj brat je svakako nije završio.“

„Sigurna sam da se tvoji roditelji ipak mnogo ponose tobom.“

„Nije reč o ponosu već o *dokazivanju*.“

„Molim?“ Iznenadio me je taj izbor reči koje su odisale mešavinom strasti i gneva.

„Uvek sam im govorio da ću to uraditi, ali oni su utuvili u glavu da je Maks pametan. I jeste, ne osporavam to. Veoma je oštrouman. Lako je shvatao školsko gradivo, ali ga to nikad nije zanimalo. U školi je govorio nastavnicima da su budale pa se ispisao s petnaest i slagao da je stariji kako bi se zaposlio kao fizički radnik u londonskoj podzemnoj železnici.“

„Zvuči kao da je protraćio mogućnosti. Kakva šteta.“

„Misliš? U stvari, usrećio je mamu i tatu. Sin s pravim poslom koji donosi platu umesto da ne radi ništa jer studira.“

„Niko ne može da diplomira ako lenčari“, rekla sam, ogorčena zarad njega. „Uvek sam želela brata ili sestru. Možda sam ipak imala sreće jer nisam morala da se nadmećem ni

sa kim. Zaista bi trebalo da roditeljima u porođajnom odeljenju daju priručnik. A prvo poglavlje bi se zvalo 'Nemojte davati prednost jednom detetu nad drugim'." Prevrnula sam očima.

„Ne možeš uvek kriviti roditelje. Maks je rešio da bude glavni od dana kad sam se rodio. Ako ćemo pošteno, verovatno ni on nije kriv. Rodio sam se deset godina posle njega i nagađam da su njih troje već osnovali svoj mali kružok. A ja se nisam uklopio. Najmlađe dete koje nije htelo da završi radeći u vozovima kao otac. Moj brat nije loš čovek. Samo... recimo da nije mnogo samokritičan. Zamerio se mnogima, ne samo meni. Pokušavao sam da ga branim. Imam ožiljke da to i dokažem.“

„Ožiljke?“, pitala sam tiho, nadajući se da me nikad neće pozvati da vidim njegov stari kraj. „I kad ću upoznati tog zanimljivog komplikovanog starijeg brata?“ Zavukla sam mu prste ispod dugmadi košulje, uživajući u mekom golicanju njegovih malja na grudima.

„Ne vidamo se često u poslednje vreme“, rekao je pa iznenada seo i pogrbio se.

„Zbog čega? On i dalje živi u blizini, zar ne?“

„Da. Posle smrti roditelja je preuzeo kuću koju im je opština izdavala.“

„Ah, mora da ti je bilo pomalo čudno zbog toga.“ Videla sam kako mu se od napetosti brada steže a telo kruti.

„Valjda. Prisvajao je veći deo njihove pažnje dok su bili živi, a onda je dobio i njihovu kuću. *Nas*u kuću, trebalo bi reći. Nisam baš bio uljez, ali znam kad sam nepoželjan. Ipak, tata mi je ostavio ušteđevinu. I to je nešto. Maks je nastavio svoj život, a ja svoj. Tako mi i odgovara.“

„Pa, šta god da su tvoji roditelji mislili, *ja* se mnogo ponosim tobom. *Neverovatno* je šta si postigao. Moj otac je bio

sudija, a mama pravica. Imala sam svog ponija. I starateljski fond. A ipak se jedva snalazim kao studentkinja. Pitam se koliko li je tipova koji pokušavaju da nađu posao u Sitiju imalo težak početak kao ti.“

„Da, kladim se da je većina sličnija *tebi*. Znaš, nije kasno da nađeš finog otmenog momka iz Sarija.“ Konačno se opustio i ponovo legao na krevet, obavio me krupnim rukama i privukao k sebi, siguran u moj odgovor. Ali iako se šalio, naslutila sam da je pomalo osetljiv zato što ne potičemo iz istog staleža.

„Kako da ne.“

Osmehnuo se umesto odgovora pa zavukao prste ispod proreza moje haljine u stilu četrdesetih koju sam kupila za naš prvi *pravi zvanični sudar*. Golicao me je po rebrima, a ja sam se vrpeljila i smejala. Tad je počeo da se spušta, otkopčavajući majušnu bisernu dugmad krupnim ali iznenađujuće spretnim šakama.

„Ah, eto Doma koga poznajem i...“, začutala sam i ujela se za jezik.

„Šta si htela da kažeš?“

Povukao je prste i obrnuo me na sebe tako da sam se opružila preko njegovog visokog tela. Naslonila sam mu obraz na grudi i slušala njegove ujednačene otkucaje srca dok sam čekala da mi rumenilo umine. Bez obzira na to koliko smo se zbližili, nikad mu nisam rekla da ga volim. Nisam bila bliska s ocem koji je umro od srčanog udara kad sam imala šesnaest godina. U naredne dve godine majka se još više udaljila, ophrvana patnjom sve dok nije izgledalo da je digla ruke od života. Imali su dobre društvene veze, ali držali su se na odstojanju i naučila sam da se stidim ispoljavanja ljubavi. Bilo mi je drago što je Domova opuštena, neusiljena strastvenost pravila protivtežu mojoj uzdržanosti.

Još više sam se priljubila uz njega u nadi da će umeti da mi pročita misli jednako dobro kao telo. „Znaš. Moram li da ti nacrtam?“

„Možda možeš da pokažeš pantomimom. To bi bilo zabavno.“ Osmehnula sam se, a on je namignuo i poljubio mi vrh nosa. „I ja se ponosim tobom, draga. Bićeš sjajna nastavnica. Sve dok ne zbrišeš s nekim ljigavim rmpalijom koji predaje fizičko.“

„Samo ako je visok, tamnokos, lep i slučajno je položio praktične poslovne veštine.“

Dom se široko osmehnuo. „Mislim da znam nekoga ko ispunjava te uslove.“

Kako se ispostavilo, oboje smo morali da odložimo dalje školovanje. Konačno sam uspeła da diplomiram iako se Šej nije vratio na katedru da pripremi studente koji su pali završni ispit jer se preselio u Brajton kako bi radio kao zabavljač u jednom klubu; izgleda da nikad nije odustao od svog pravog životnog poziva.

Devet meseci kasnije, i ja sam otkrila svoj poziv: postala sam majka.

Dom se uvek kleo kako mu je dan kad smo saznali da nosim blizance najsrećniji u životu. Nije mu bilo važno što smo se zabavljali samo nekoliko nedelja; tvrdio je da se zaljubio u mene prve večeri u biblioteci, govorio je da samo želi da brine o meni i da ostvarimo zajedničke snove o srećnom porodičnom domu. Dvadeset nedelja nakon što smo se upoznali, Dom je pozajmio odelo od svog stanodavca koji je uvek bio spreman da mu ugodu, očigledno opčinjen njime, pa dao i poslednju paru da rezervišete sto za dvoje u restoranu *Okso tauer*. Londonski izuzetni, gotovo nestvarno lepi

krovovi blistali su u pozadini kad me je zaprosio uz majčin stari verenički prsten.

„Ovo je život koji želim da ti pružam, kao i našoj deci“, rekao i raširio ruke da pokaže raskošno okruženje. Pogledala sam stolove zastrte belim stolnjacima, hromirane šampanjske kofe i lepo odevene goste, pa setno okrnula pogledom Katedralu Svetog Pavla, veličanstveno obasjanu naspram noćnog neba boje indiga. Bio je to sasvim drugačiji svet od Domove male garsonjere.

„Lepo je, ali veoma skupo“, ukazala sam obazrivo.

„Koga briga? To je samo novac.“

„To je lako reći kad si pun kao brod. A mi nismo“, istakla sam.

„Nije važno ako budem morao da radim dvadeset četiri sata dnevno sedam dana nedeljno. Pružiću ti najbolje, mala. Nema više zajedničkih stanova i skućenih tavana za nas. A ti *svakako* više nećeš nositi polovne haljine.“

„Volim svoje haljine“, usprotivila sam se kroz smeh. Dom je davao prednost uštogljenoj pomodnoj otmenosti, dok sam ja obožavala neobični starinski stil. „Ali šta je s tvojim kursom? Nema šanse da radiš puno radno vreme i učiš toliko. Nastaviću školovanje za nastavnicu čim deca dovoljno odrastu, ali dotle...“

„Kad postoji volja, nađe se i način. A ti gledaš čoveka koji ima plan. Još jedan sastanak u banci sledeće nedelje i rodiće se *Kasl savetovanje*. Pre naših beba.“ Široko se osmehnuo.

„Savetovanje?“

„Da. To mi je uvek bio krajnji cilj. Odavno sam napravio poslovni plan. Samo ću se otisnuti u to malo ranije, što nije problem. Biće mnogo bezbolnije nego da prolazim kroz žrvanj traženja posla u Sitiju. Otvoriću firmu, biću svoj gazda. To je dugoročno isplativije.“

„Pričaš kao da je veoma lako...”

„I jeste lako. Nema potrebe da brineš o bilo čemu osim o *ovome*“, rekao je i položio krupni dlan na stomačić koji mi je zatezao crnu šifonsku haljinu bez rukava. Papreno sam je platila za diplomsku ceremoniju, ne znajući da će mi ravan kraj dobro doći jer mi se struk ubrzano širio. Nisam mogla da verujem koliko mi se telo brzo menja.

„Ali *brinem*. I ne nameravam da budem izdržavana žena.“ Pokušala sam da se osmehnem jer nisam htela da se raspravljamo, pogotovo u tako luksuznom okruženju. Pogotovo kad me je Dom upravo zaprosio.

„Želiš da budeš kod kuće s decom, jelda? Zar nisi uvek sanjala o tome – o pravoj porodici?“

„Jesam“, popustila sam, setivši se koliko sam puta posle škole ušla u praznu kuću čiji su zidovi odjekivali od usamljenosti. Htela sam da budem kod kuće sa svojom decom; samo nisam želela da Dom to zahteva.

„Dobro, onda je rešeno. I kako glasi tvoj odgovor? Hoćeš li se udati za mene, Medi?“ Zavalio se na stolici i dao znak konobaru da donese još šampanjca, nijednom ne posumnjavši u moj odgovor.

Sve se odvijalo prebrzo. Još se nisam oporavila od šoka posle testa za trudnoću koji mi je Gabrijela kupila kad sam treći put povratila doručak. Zaključana u kabini toaleta na spratu centra *Kingstons bental*, povratila sam još jednom za svaki slučaj. Gabrijela se posle toga našla sa mnom; njena vitka visoka prilika kratke crne kose bila je upečatljiva dok se probijala između kupaca, ruku punih kesa s odećom za bebe, pelenama i mekanim igračkama; nije nimalo sumnjala da će test biti pozitivan. Plakala sam joj na ramenu jer su u meni ludovali hormoni i pomešana osećanja. Bila sam veoma tužna što će se Gabrijela vratiti u Pariz pošto joj se

studentska razmena završila kad je diplomirala strane jezike i živci su mi bili prenapregnuti jer sam morala da kažem Domu kako sam ostala u drugom stanju. Njegova reakcija i prosidba su me prenerazile, oduševile i pomalo uplašile.

„Da. Da, želim.“ Leptirići su mi se uskomešali u stomaku pri pomisli da u njemu raste bebe. Bilo mi je stalo samo do njih, jedino sam njih htela. Želela sam samo *Doma*. „Ali samo ću odložiti posao nastavnice, da znaš. Čim deca dovoljno porastu, vratiću se tome.“

„Korak po korak. Hajde da vidimo kako će biti, važi? Ti si najlepša devojka koju sam ikad video, Medi, i nikad te neću pustiti. Samo želim da budeš kod kuće“, rekao je i pružio ruku preko stola da mi stegne drhtave prste, pritisnuvši safirni prsten koji mi je i dalje delovao čudno na levoj šaci.

„Misliš, bosonoga i trudna*“, našalila sam se.

„Ne mogu zamisliti ništa erotičnije.“

* Idiom koji znači da žena ne bi trebalo da radi van kuće, već da rodi što više dece i oslanja se na muža. (Prim. prev.)

ČETVRTO POGLAVLJE

Zvuk otegnutog uzdaha prene me iz misli. Podižem pogled, ali Ejdan je još sklupčan na kauču, dok je Dom pogrbljen nad laptopom i drži glavu u rukama. Kao da je i on odlutao mislima. Pitam se pomisli li ikad na te rane dane. Sećam ih se jasno kao da su bili prošle nedelje. Sećam se kako me je zaprosio, rođenja blizanaca, njihovih prvih koraka, *njihovih poslednjih reči* – sećam se svakog trenutka svega toga, ali nijednog delića događaja koji su nam promenili život.

Ne sećam se prve bračne noći ni medenog meseca. Ne sećam se šta je policija rekla o čoveku koji se u rođendan-sko jutro pojavio na vratima, lica skrivenog crnom fantomkom... I nemam nikakvu predstavu zašto je tražio da izaberem jedno dete. Znam samo da je oduzeo život moje ćerke i uništio mi porodicu, kao i da ne mogu oprostiti sebi što sam mu to dozvolila. Ništa nije važno osim toga. Moje krivice, mog slomljenog srca: ništa ne može to da pogorša – ni popravi.

Kad bih se naterala da se suočim s pojedinostima, možda bih shvatila kako ponovo da počnem da živim i gledala

unapred umesto unazad. Posmatram Doma i srce mi ubrzano bije dok skupljam snagu da ga pitam sve što sam zaboravila. Moram da pokušam. Moram prestati da guram glavu u pesak, ali kako krenem prema njemu, tako mi se usta osuše i reči mi zapnu u grlu. Pokušavam da ih istisnem i oči mi suze od strave što mi pritiska grudi.

Ne stižem da se saberem jer utom čujem metalni odjek, otegnutu piskavu naredbu. Potreban mi je trenutak da shvatim kako je neko sigurno na ulaznim vratima. Okrećem se, pitajući se treba li da otvorim. Potom se ponovo obrćem prema mestu na kojem su Ejdan i Dom maločas sedeli, ali sad ih nema.

Nekoliko minuta kasnije, nekoliko sati kasnije – nemam pojma koliko je vremena prošlo – hvatam sebe kako sedim na stepenicama, duboko dišem i pokušavam da smirim ustutnjalo srce i misli koje mi se brzo roje po glavi. Moram da se usredsredim, da priberem raštrkane misli.

Ejdan i Dom su bili pored mene, a sad ih nema. *Kuda* li su otišli – na bazen, u park? Zašto se nisu pozdravili? I nisam li upravo čula nekoga na vratima? Ali ničiji prst ne pritiska zvono ponovo. Ničija iskrivljena prilika ne zamračuje predsooblje; vide se samo obrisi ljudi koji prolaze ulicom i idu svojim putem. Dnevna svetlost nesmetano prolazi kroz peskirano staklo na ulaznim vratima i plešući pravi tačke po parketu.

Zar uskoro ne bi trebalo da se smrkne?

Stalno gubim pojam o vremenu i životu oko sebe, te mi pada na pamet da možda imam crne rupe. A možda posredi nije fizička reakcija, ništa dramatično kao padanje u nesvest ili gubitak svesti. Možda sam ovih dana samo toliko obuzeta